סֻלָּם עַל הַגַּג כְּדֵי לְסַכֵּךְ (ח) **עַל גַּבָּיו.** הַגָּה: (כג) וְלָכֵן אֵין לְסַכֵּךְ עָלָיו. (כד) וַאֲפִלּוּ לְהַנִּיחוֹ עַל הַסְּכָךְ (ט) לְהַחֲזִיקוֹ, אָסוּר. וְהוּא הַדִּין בְּכָל כְּלִי הַמְקַבֵּל טֻמְאָה, כְּגוֹן סַפְסָל וְכִסֵּא (כה) שֶׁמְּקַבְּלִין טֻמְאַת מִדְרָס (מהרי״ל (מנהגיס)): **ח** (כו) [מ]**לְחַבֵּר כְּלוֹנְסָאוֹת הַסֻּכָּה בְּמַסְמְרוֹת שֶׁל בַּרְזֶל אוֹ לְקָשְׁרָם בִּבְלָאוֹת** (פֵּרוּשׁ, חֲתִיכוֹת שֶׁל בְּגָדִים בְּלוּיִם) **שֶׁהֵם מְקַבְּלִים טֻמְאָה,** (י) **אֵין קְפִידָא: ט** [נ]**כָּל** (כז) **מִינֵי אֳכָלִין** (כח) **מְקַבְּלִים טֻמְאָה** (כט) **וְאֵין מְסַכְּכִין בָּהֶם: י** [ס]**עַנְפֵי תְּאֵנָה וּבָהֶם תְּאֵנִים, וּזְמוֹרוֹת וּבָהֶם עֲנָבִים,** (ל) **אִם פְּסֹלֶת מְרֻבָּה עַל הָאֹכֶל מְסַכְּכִין בָּהֶם, וְאִם לָאו אֵין מְסַכְּכִין בָּהֶם.** [ע]**וְאִם קְצָרָם לְאֹכֶל, יֵשׁ** (יא) **לַיָּדַיִם** (לא) **תּוֹרַת אֹכֶל לְקַבֵּל טֻמְאָה, וְצָרִיךְ שֶׁיְּהֵא בַּפְּסֹלֶת כְּדֵי לְבַטֵּל הָאֹכֶל וְהַיָּד. וְאִם קְצָרָם לְסִכּוּךְ, אָז אֵין לַיָּדַיִם תּוֹרַת אֹכֶל, וְאַדְּרַבָּה הֵם מִצְטָרְפִים עִם הַפְּסֹלֶת לְבַטֵּל הָאֹכֶל.** [פ]**וְאִם קְצָרָם לְאֹכֶל וְנִמְלַךְ עֲלֵיהֶם לְסִכּוּךְ, אֵין הַמַּחְשָׁבָה מוֹצִיאָה הַיָּדוֹת מִתּוֹרַת אֹכֶל עַד שֶׁיַּעֲשֶׂה בָּהֶם מַעֲשֶׂה שֶׁנִּכָּר שֶׁרוֹצֶה אוֹתָם לְסִכּוּךְ, כְּגוֹן שֶׁיָּדוּשׁ אוֹתָם: יא** [צ]**מְסַכְּכִין בְּפִינוֹג״וֹ הַנִּקְרָא בְּעַרְבִי שֻׁמָּר,** (וְהוּא מַאֲכַל בְּהֵמָה, וְאֵין בְּנֵי אָדָם אוֹכְלִים אוֹתוֹ אֶלָּא לִרְפוּאָה) (רבינו ירוחם נתיב ח׳ חלק (ב׳) [א׳] וכל בו (סי׳ עא)): **יב** (לב) [ק]**סִכֵּךְ בִּירָקוֹת שֶׁמְּמַהֲרִין לְיַבֵּשׁ,** (לג) **אַף עַל פִּי שֶׁפְּסוּלִים לְסַכֵּךְ מִפְּנֵי שֶׁמְּקַבְּלִים טֻמְאָה, אֵין דִּינָם כִּסְכָךְ פָּסוּל** (לד) **לִפְסֹל בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים,** (לה) **אֶלָּא כַּאֲוִיר חֲשִׁיבֵי לִפְסֹל בִּשְׁלֹשָׁה. וְאִם אֵין דַּרְכָּם לְיַבֵּשׁ, דִּינָם**

מ תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ צא).
נ בְּרַיְתָא שָׁם י״ג (ע״ב).
ס שָׁם וּכְתַנָּא קַמָּא.
ע שָׁם בַּגְּמָרָא.
פ אוֹקִמְתָּא דִּבְרַיְתָא שָׁם בַּגְּמָרָא י״ג וּכְתַנָּא קַמָּא.
צ הָרֹא״שׁ בִּתְשׁוּבָה כְּלָל כ״ד (סי׳ יד) וְסֵפֶר אָרְחוֹת חַיִּים (סי׳ יד) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ יְחִיאֵל וְרַבֵּנוּ שְׁמוּאֵל מֵאוּירָא.
ק מֵימְרָא דִּשְׁמוּאֵל (שם) וּכְפֵרוּשׁ רַשִׁ״י שָׁם (ד״ה ופוסלין) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים.

בַּאֵר הֵיטֵב

ז (ח) **עַל גַּבָּיו.** דְּאֵין מַעֲמִידִין הַסְּכָךְ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טֻמְאָה, שֶׁמָּא יָבֹא לְסַכֵּךְ בּוֹ, וְאַף עַל גַּב שֶׁמַּעֲמִידִין עַל כֹּתֶל אֲבָנִים, מִשּׁוּם דְּלֹא שְׁכִיחַ שֶׁיְּסַכֵּךְ בָּהֶם. וְיֵשׁ נוֹהֲגִים לְהַעֲמִיד קָנִים תַּחַת הַסְּכָךְ, וּמִדַּת חֲסִידוּת הִיא. רַ״ן (י. ד״ה ולענין הלכה). וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) הֶעֱלָה דְּמֻתָּר לְהַעֲמִיד בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טֻמְאָה, וּמַה שֶּׁאָסוּר בְּסֻלָּם, הַיְנוּ מִשּׁוּם שֶׁהִיא עַצְמָהּ סְכָךְ פָּסוּל, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן טַ״ז (סק״י) וּבַעֲטֶרֶת זְקֵנִים: (ט) **לְהַחֲזִיקוֹ.** דְּעַל כָּל פָּנִים סְכָךְ פָּסוּל הוּא: **ח** (י) **אֵין קְפִידָא.** כֵּיוָן שֶׁאֵין הַסְּכָךְ עַצְמוֹ נִסְמָךְ עֲלֵיהֶן. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן טַ״ז סוֹף סִימָן תר״ל: **י** (יא) **לַיָּדַיִם.** וְאֵין הַיָּדַיִם נִקְרָא אֹכֶל אֶלָּא עַד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים. בֵּית יוֹסֵף (ד״ה כתב הרא״ש), הָרֹא״שׁ (בתשובה כלל כד סי׳ יד). וְעַיֵּן בְּעֻקְצִין (פ״א מ״ג) דְּיֵשׁ יָדוֹת שֶׁמִּצְטָרְפִין אַף עַל פִּי שֶׁגְּדוֹלוֹת הַרְבֵּה, וְלָכֵן יֵשׁ לְהַחְמִיר. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב):

בֵּאוּר הֲלָכָה

וְעַיֵּן בִּפְרִי מְגָדִים סוֹף הִלְכוֹת סֻכָּה בְּסִימָן תרמ״ג (מש״ז סק״ד) שֶׁמְּגַמְגֵּם בָּזֶה מִשּׁוּם גְּזֵרַת תִּקְרָה (וְאֵינִי יוֹדֵעַ מַה שַּׁיָּךְ גְּזֵרַת תִּקְרָה בְּמָקוֹם שֶׁאֵין מִנְהָג לְסַכֵּךְ בָּזֶה). **וּמִכָּל מָקוֹם הָרוֹצֶה לִסְמֹךְ עַל דַּעַת הַגָּאוֹן בֵּית מֵאִיר בְּוַדַּאי אֵין לִמְחוֹת בְּיָדוֹ,** בִּפְרָט דְּהוּא רַק מִלְּתָא דְּרַבָּנָן בְּעָלְמָא לְכֻלֵּי עָלְמָא הֵיכָא דְּנַעֲשׂוּ לְסִכּוּךְ כְּמוֹ שֶׁכָּתַב בְּבִכּוּרֵי יַעֲקֹב. **אָכֵן בְּמָקוֹם שֶׁנָּהֲגוּ לְסַכֵּךְ בָּהֶן כָּל הַשָּׁנָה הַגַּגּוֹת,**

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(כג) **וְלָכֵן אֵין לְסַכֵּךְ עָלָיו.** עַיֵּן בְּדַרְכֵי מֹשֶׁה (אות ב) [וְהֶעְתִּיקוֹ הַגְּרָ״א בְּבֵאוּרוֹ] [א]דְּמִפְשָׁט פְּשִׁיטָא לֵהּ דְּאָסוּר לְסַכֵּךְ בּוֹ, דְּבֵית קִבּוּל הוּא וּמְקַבֵּל טֻמְאָה, וּמִמֵּילָא בְּוַדַּאי יֵשׁ לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְסַכֵּךְ עַל גַּבָּיו. (מג) וּמִכָּל שֶׁכֵּן בְּסֻלָּמוֹת שֶׁל עֲגָלוֹת אוֹ סֻלָּם שֶׁל אֵבוּס הַנָּתוּן עַל שְׁתֵּי יְתֵדוֹת וּמִסְפּוֹא שָׁם לְמַאֲכַל בְּהֵמָה, בְּוַדַּאי בֵּית קִבּוּל גָּמוּר הוּא וּמִן הַתּוֹרָה טְמֵאִין. (מג) אָכֵן כְּשֶׁאֵין לְהַסֻּלָּם נְקָבִים, וְהַשְּׁלִיבוֹת תְּקוּעִין עַל הַיְרֵכוֹת (מד) בְּמַסְמְרִים, הֵם בִּכְלַל פְּשׁוּטֵי כְּלֵי עֵץ שֶׁאֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה אַף מִדְּרַבָּנָן. (מה) וְיֵשׁ שֶׁמַּחְמִירִין אַף בָּזֶה מִשּׁוּם לֹא פְּלוּג: (כד) **וַאֲפִלּוּ וְכוּ׳ לְהַחֲזִיקוֹ אָסוּר.** דְּגַם זֶה (מו) בִּכְלַל מַעֲמִיד הוּא, (מז) וּמִלְּבַד זֶה עַל כָּל פָּנִים סְכָךְ פָּסוּל הוּא: (כה) **שֶׁמְּקַבְּלִין טֻמְאַת מִדְרָס.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁרְאוּיִין לְקַבֵּל, וַאֲפִלּוּ הֵן חֲדָשִׁים שֶׁבְּוַדַּאי לֹא נִטְמְאוּ עֲדַיִן. (מח) וְדַע דְּכָל כְּלִי עֵץ הָרָחָב קְצָת וְרָאוּי לְהַנִּיחַ עָלָיו דָּבָר, (מט) יֵשׁ אוֹמְרִים שֶׁמְּקַבֵּל טֻמְאָה מִדְּרַבָּנָן, דְּדָמֵי לְבֵית קִבּוּל, וְעַל כֵּן אֵין לְהַנִּיחַ מָרָא וּמַגְרֵפָה עַל הַסְּכָךְ לְהַחֲזִיקוֹ (נ) אוֹ תַּחַת הַסְּכָךְ לְהַעֲמִיד הַסְּכָךְ, וַאֲפִלּוּ נִשְׁבְּרוּ: **ח** (כו) **לְחַבֵּר וְכוּ׳ בְּמַסְמְרוֹת שֶׁל בַּרְזֶל.** זֶה מֻתָּר (נא) לְכֻלֵּי עָלְמָא, אֲפִלּוּ לְמַאן דְּאוֹסֵר לְהַעֲמִיד הַסְּכָךְ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טֻמְאָה, כֵּיוָן שֶׁאֵין סוֹמֵךְ הַסְּכָךְ עַל הַמַּסְמְרִים, אֶלָּא שֶׁמַּחֲזִיק בָּהֶם הַכְּלוֹנְסָאוֹת הַמַּעֲמִידִים לְהַסְּכָךְ. וּמִטַּעַם זֶה גַּם כֵּן מֻתָּר לְקָשְׁרָם לְהַכְּלוֹנְסָאוֹת בִּבְלָאוֹת אוֹ בַּחֲבָלִים שֶׁל פִּשְׁתָּן. וְאִין הָכִי נַמִי דְּלִקְשֹׁר הַסְּכָךְ עַצְמוֹ בִּכְלוֹנְסָאוֹת בַּחֲבָלִים רָאוּי לִזָּהֵר לְכַתְּחִלָּה, כֵּיוָן שֶׁקּוֹשֵׁר הַסְּכָךְ עַצְמוֹ בְּדָבָר הַמְקַבֵּל טֻמְאָה [אַחֲרוֹנִים]: **ט** (כז) **מִינֵי אֳכָלִים.** הַיְנוּ (נג) מַאֲכַל אָדָם, דְּאִלּוּ מַאֲכַל בְּהֵמָה אֵין מְקַבֵּל טֻמְאָה: (כח) **מְקַבְּלִין טֻמְאָה וְכוּ׳.** וַאֲפִלּוּ (נג) אִם לֹא הֻכְשְׁרוּ עֲדַיִן, פְּסוּלִין: (כט) **וְאֵין מְסַכְּכִין בָּהֶם.** וְכָל בֹּשֶׂם שֶׁאֵין נֶאֱכָלִין לַהֲנָאַת גּוּפָן כִּי אִם לְרֵיחַ וּמַרְאֶה וְכַדּוֹמֶה, מְסַכְּכִין בָּהֶן [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז ס״ק יב)]. וּלְעִנְיַן קִנָּמוֹן, אַף דְּהַפְּרִי מְגָדִים מֵקֵל, בְּבִכּוּרֵי יַעֲקֹב (ס״ק יז) הוֹכִיחַ דִּכְמִין אֹכֶל חֲשִׁיב, דַּהֲרֵי אִיתָא לְעֵיל בְּסִימָן ר״ב (סי״ז) דִּמְבָרְכִין עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הָאֲדָמָה: **י** (ל) **אִם פְּסֹלֶת מְרֻבָּה עַל הָאֹכֶל וְכוּ׳.** דִּין זֶה הוּא כְּלָל וַהֲדַר פְּרָט, דְּהַיְנוּ אִם קְצָרָם לְאֹכֶל הַיָּדַיִם מִצְטָרְפִים לְהָאֹכֶל, וְאִם קְצָרָם לְסִכּוּךְ הַיָּדַיִם מִצְטָרְפִים עִם הַפְּסֹלֶת, וּכְדִלְקַמֵּהּ: (לא) **תּוֹרַת אֹכֶל.** מִן הַדִּין אֵין הַיָּדַיִם נִקְרָא אֹכֶל רַק עַד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אֲבָל מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ יָדוֹת שֶׁמִּצְטָרְפוֹת לָאֹכֶל אַף עַל פִּי שֶׁגְּדוֹלוֹת הַרְבֵּה, [ב]כָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יב) שֶׁיֵּשׁ לְהַחְמִיר וְלֶאֱסֹר בְּכָל יָדוֹת, אֲפִלּוּ גְּדוֹלוֹת הַרְבֵּה. וּלְפִי זֶה יֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְכַסּוֹת בְּקַשִּׁין שֶׁל תְּבוּאָה קֹדֶם שֶׁנֶּחְבְּטוּ מִן הַתְּבוּאָה. וְהִנֵּה הַפְּרִי מְגָדִים (א״א ס״ק יב) מְפַקְפֵּק קְצָת אֲפִלּוּ אַחַר שֶׁנֶּחְבְּטוּ, וּבְבִכּוּרֵי יַעֲקֹב (סק״כ) מַשִּׂיג עָלָיו וּמַסְכִּים לְהַטַּ״ז לְקַמָּן בְּסָעִיף י״ח (ס״ק כא) דְּשָׁרִי. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לִזָּהֵר, דִּשְׁכִיחַ הוּא שֶׁעֲדַיִן נִשְׁאָר מְעַט תְּבוּאָה בַּשִּׁבֳּלִים אֲפִלּוּ אַחַר שֶׁדָּשׁ אוֹתָם, וּבָזֶה עֲדַיִן נִשְׁאַר עַל הַקַּשׁ תּוֹרַת יָדוֹת, וְלָכֵן אִם רוֹצֶה לְסַכֵּךְ בְּתֶבֶן וְקַשׁ שֶׁל תְּבוּאָה, טוֹב שֶׁיָּסִיר הַשִּׁבֳּלִים מֵהֶם [בִּכּוּרֵי יַעֲקֹב הַנַּ״ל]. וְנִרְאֶה דְּקַשִּׁין שֶׁל מִין שִׁבֳּלִין הַנִּקְצָרִין בְּמַגָּל דְּמִדִּינָא הַיָּד אֵינוֹ כְּאֹכֶל רַק עַד שְׁלֹשָׁה טְפָחִים, אִם יֵשׁ בְּהַשְּׁאָר יוֹתֵר מִשְּׁלֹשָׁה טְפָחִים אֵין לְהַחְמִיר אַחַר שֶׁנֶּחְבְּטוּ: **יב** (לב) **סִכֵּךְ בִּירָקוֹת וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּאֵיזֶה מְקוֹמוֹת שֶׁמְּמַהֲרִין לְיַבֵּשׁ בְּתוֹךְ שִׁבְעַת יְמֵי הֶחָג וְלִנְפֹּל (נד) הֶעָלִין וְהַגִּבְעוֹלִין, וְיִשָּׁאֵר אֲוִיר: (לג) **אַף עַל פִּי שֶׁפְּסוּלִים לְסַכֵּךְ וְכוּ׳.** דְּהַסָּעִיף זֶה אַיְרֵי בִּירָקוֹת שֶׁרְאוּיִים לַאֲכִילָה וּפְסוּלִים לְסַכֵּךְ בָּהֶם, וַהֲוָה אֲמִינָא דְּבִשְׁבִיל זֶה אֵין חָל עֲלֵיהֶם שֵׁם פְּסוּל אַחֵר, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא אָמְרִינַן הָכִי: (לד) **לִפְסֹל בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים.** כַּמְבֹאָר בְּסִימָן תרל״ב (סעיפים א־ב) דִּסְכָךְ פָּסוּל פּוֹסֵל בָּאֶמְצַע בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים, וַאֲוִיר פּוֹסֵל בֵּין בָּאֶמְצַע בֵּין מִן הַצַּד בִּשְׁלֹשָׁה טְפָחִים: (לה) **אֶלָּא כַּאֲוִיר חֲשִׁיבֵי וְכוּ׳.** הַיְנוּ אֲפִלּוּ קֹדֶם

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מג) בַּ״ח (ס״ה) וּמָגֵן אַבְרָהָם (סק״ח): **(מג)** מָגֵן אַבְרָהָם (שם). וְאַף הַבַּ״ח (שם) לֹא אָסַר לְכַתְּחִלָּה רַק כְּשֶׁנָּקוּב מֵעֵבֶר לְעֵבֶר, אֲבָל בְּשֶׁאֵינוֹ נָקוּב כְּלָל וְהַשְּׁלִיבוֹת הֵם תְּקוּעִין עַל הַיְרֵכַיִם, גַּם לְדִידֵהּ מֻתָּר לְכַתְּחִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וְכֵן מַשְׁמַע בְּהַגְּרַ״ז (סי״א) וְחַיֵּי אָדָם (שם), וְכֵן מוּכָח בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א, עַיֵּן שָׁם בְּרֹאשׁ דְּבָרָיו: **(מד) וְאִם חָרוּץ עַל הַיְרֵכוֹת, צָרִיךְ עִיּוּן, דְּאֶפְשָׁר דְּזֶה דָּמֵי לְבֵית קִבּוּל** [פְּרִי מְגָדִים (מש״ז סק״ט)]: **(מה)** טַ״ז (סק״ט). וּמִכָּל הָאַחֲרוֹנִים הַנַּ״ל לֹא מַשְׁמַע כֵּן: **(מו)** כֵּן מוּכָח בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(מז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״י): **(מח)** מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יא): **(מט)** עַיֵּן בִּנְתִיב חַיִּים: **(נ)** אַחֲרוֹנִים: **ח** **(נא)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט) וְהַגְּרָ״א (ס״ז) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **ט** **(נג)** פּוֹסְקִים: **(נג)** קָרְבַּן נְתַנְאֵל (פ״א סי׳ כו אות ז) וּפְרִי מְגָדִים (מש״ז ס״ק יב): **יב** **(נד)** רַבֵּנוּ מָנוֹחַ (פ״ה ה״ג), וְכֵן כָּתַב הַבַּ״ח (ס״ז) מִסְּבָרָתוֹ, **דְּאִי יִשָּׁאֲרוּ הַגִּבְעוֹלִין הֲרֵי הוּא בִּכְלָל הִיזְמֵי וְהִיגֵי דִּמְבֹאָר בְּסָעִיף י״ד דִּבְדִיעֲבַד כָּשֵׁר,** וְהַטַּ״ז (ס״ק יד) קִצֵּר בָּזֶה:

ליקוטי דברי הרב: א] ובשו״ע הרב (סי״א) כתב שבסולם יש להסתפק אם הוא מקבל טומאה. **ב]** ז״ל שו״ע הרב (סט״ו): ואינו נקרא יד אלא שלשה טפחים בקשין של מין שבלים הנקצרין במגל (אבל מין שבלים שאין דרכן להקצר במגל אלא עוקרין אותן ביד אין שיעור לידותיהן שאפילו הן ארוכין הרבה הן מקבלים טומאה משום יד) וארבעה טפחים במכבדות של תמרים ושני טפחים בזמורות של ענבים דהיינו טפח אחד מימין האשכול התלוי בזמורה וטפח אחד משמאלו אבל אם הן ארוכים יותר משיעור הזה אין מקבל טומאה אלא מה שהוא סמוך להאוכל כשיעור הזה.

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

כִּסְכָךְ פָּסוּל וּפוֹסְלִים בְּאַרְבָּעָה טְפָחִים. הַגָּה: *וְכָל מַה שֶּׁדַּרְכּוֹ (יג) לְיַבֵּשׁ תּוֹךְ שִׁבְעָה, מִיָּד דָּיְנִינַן לֵיהּ כְּאִלּוּ הוּא יָבֵשׁ (ר״ן פרק קמא דסוכה (ז. ד״ה גרסי׳ נגמ׳)), וְהָוֵי אֲוִיר, וּפוֹסֵל בִּשְׁלֹשָׁה אֲפִלּוּ מִן הַצַּד (הגהות מיימוני פרק (ד׳) [ה׳] דסוכה (ה״ג אות ג)): **יג** [ר]כָּל דָּבָר (לו) הַמְחֻבָּר (לז) אֵין מְסַכְּכִין בּוֹ, וְדִינוֹ כְּדִין הָאִילָן: **יד** [ש]יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁאָסְרוּ חֲכָמִים לְסַכֵּךְ בָּהֶם (יג) (לח) לְכַתְּחִלָּה, וְהֵם מִינֵי עֲשָׂבִים שֶׁאֵינָם רְאוּיִים לַאֲכִילָה וְאֵינָם מְקַבְּלִים טֻמְאָה וְרֵיחָם רַע [ת]אוֹ (יד) (לט) שֶׁנּוֹשְׁרִים עֲלֵיהֶם, דְּחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא מִתּוֹךְ שֶׁרֵיחָן רַע אוֹ שֶׁעֲלֵיהֶם נוֹשְׁרִים יֵצֵא מִן הַסֻּכָּה: **טו** [*] (מ) [א]וְכֵן אָסוּר לְסַכֵּךְ בַּחֲבִילָה, [ב]מִפְּנֵי שֶׁפְּעָמִים שֶׁאָדָם מַנִּיחַ חֲבִילָתוֹ עַל גַּג הַסֻּכָּה לְיַבְּשָׁהּ וְאַחַר כָּךְ נִמְלָךְ עָלֶיהָ לְשֵׁם סֻכָּה, וְאוֹתָהּ סֻכָּה פְּסוּלָה מִשּׁוּם תַּעֲשֶׂה וְלֹא מִן הֶעָשׂוּי (מא) בְּפִסּוּל, וְגָזְרוּ עַל כָּל חֲבִילָה אַטּוּ זֹאת. וְכֵיוָן שֶׁמִּפְּנֵי זֶה אֲסָרוּהוּ, לֹא הֻצְרְכוּ לֶאֱסֹר אֶלָּא בַּחֲבִילָה שֶׁדֶּרֶךְ לְיַבְּשָׁהּ, [ג]וְאֵין זֶה בְּפָחוֹת מֵעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה קָנִים, הִלְכָּךְ כָּל חֲבִילָה שֶׁהִיא פְּחוּתָה מֵעֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה, מֻתָּר לְסַכֵּךְ בָּהּ. [ד]וְאִם עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה קָנִים אוֹ יוֹתֵר יוֹצְאִים מִגֶּזַע אֶחָד וּקְשָׁרָם בְּרֹאשָׁם הַשֵּׁנִי, (מב) אֵינָהּ נִקְרֵאת חֲבִילָה, כֵּיוָן שֶׁעִקָּרָן אֶחָד. [ה]וְאִם אָגַד עִמָּהֶם קָנֶה אַחֵר וְיֵשׁ בֵּין שְׁנֵיהֶם עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה, הָוְיָא חֲבִילָה. הַגָּה: וְכָל חֲבִילָה שֶׁאֵינָהּ קְשׁוּרָה (טו) (מג) מִשְּׁנֵי רָאשֶׁיהָ שֶׁיְּכוֹלִין לְטַלְטְלָהּ כָּךְ, אֵינָהּ חֲבִילָה, וּמֻתָּר לְסַכֵּךְ בָּהּ (בית יוסף (ד״ה ואם סיכך) בשם הפוסקים): **טז** [ו]חֲבִילָה שֶׁאֵין קוֹשְׁרִים אוֹתָהּ אֶלָּא לְמָכְרָם בְּמִנְיָן וּמִיָּד כְּשֶׁיִּקְנֶנָּה הַקּוֹנֶה יַתִּירֶנָּה, אֵינָהּ חֲבִילָה: **יז** [ז]אִם סִכֵּךְ בַּחֲבִילָה וְהִתִּירָהּ, כְּשֵׁרָה, (מד) כֵּיוָן שֶׁאֵין אִיסוּרָהּ אֶלָּא מִשּׁוּם גְּזֵרָה. [ח]אֲבָל חֲבִילָה שֶׁהֶעֱלָה לְיַבֵּשׁ וְנִמְלַךְ עָלֶיהָ לְסִכּוּךְ, שֶׁפְּסוּלָה מִן הַתּוֹרָה, אֵינָהּ נִתֶּרֶת בְּהַתָּרָה אֶלָּא צְרִיכָה (טז) נִעְנוּעַ: **יח** [ט]וְכֵן אָסְרוּ לְסַכֵּךְ (יז) בִּנְסָרִים (מה) שֶׁרָחְבָּן אַרְבָּעָה, [י]אֲפִלּוּ (מו) הֲפָכָן עַל צִדָּן

ר מִשְׁנָה שָׁם י״א (ע״א). ש שָׁם י״ב (ע״ב) בַּגְּמָרָא וּכְאַבַּיֵּי. ת שָׁם י״ג (ע״א) וּכְאַבַּיֵּי. א מִשְׁנָה שָׁם י״ב (ע״א). ב מֵימְרָא דְּרַבִּי יוֹחָנָן שָׁם. ג יְרוּשַׁלְמִי (פ״א ה״ו), כְּתָבוּהוּ הַתּוֹסָפוֹת (יב. ד״ה חבילי) וְהָרֹא״ש (פ״א סי׳ כד) וְהָרַמְבַּ״ם בְּפֶרֶק ה׳ (ה״י). ד מֵימְרָא דְּרַב וְרַב חִסְדָּא שָׁם י״ג (ע״א). ה שָׁם מֵימְרָא דְּרַב חִסְדָּא אַלִּבָּא דְּרַבָּנָן דְּמִצְוַת אֵזוֹב מִשְׁנָה סוֹף פֶּרֶק י״א דְּפָרָה. ו מֵימְרָא דִּמְרֵימָר סֻכָּה י״ג (ע״ב). ז מִשְׁנָה שָׁם י״ב (ע״א). ח טוּר בְּשֵׁם הָרִ״י קַרְקִישְׂנָא. ט מִשְׁנָה י״ד (ע״א) וּכְאוֹקִמְתָּא דִּשְׁמוּאֵל אַלִּבָּא דְּרַב יְהוּדָה, הַסְכָּמַת הַפּוֹסְקִים. י שָׁם בַּגְּמָרָא (ע״ב) וּכְרַב הוּנָא.

בְּאֵר הֵיטֵב

יב (יג) **לְיַבֵּשׁ.** וְלִנְפֹּל עַד שֶׁיִּשָּׁאֵר אֲוִיר: **יד** (יג) **לְכַתְּחִלָּה.** וְאִם עָבַר וְסִכֵּךְ בָּהֶם, כְּשֵׁרָה לֵישֵׁב בָּהּ. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד): (יד) **שֶׁנּוֹשְׁרִים.** וְדַוְקָא שֶׁנּוֹשְׁרִים תָּמִיד, אֲבָל אִם אֵינָם נוֹשְׁרִים אֶלָּא בִּשְׁעַת הָרוּחַ, כְּשֵׁרָה, וְכֵן מַשְׁמַע סוֹף סִימָן זֶה. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק טו), בַּ״ח (סי״ב): **טו** (טו) **מִשְּׁנֵי.** וְאִם קְשָׁרָם בָּאֶמְצַע, הָוֵי אֶגֶד, דִּיכוֹלִין לְטַלְטְלָן. לְבוּשׁ (סי״ז): **יז** (טז) **נִעְנוּעַ.** וְגַם הַתָּרָה. בַּ״ח (ס״י): **יח** (יז) **בִּנְסָרִים.** עַיֵּן סִימָן תרל״א סָעִיף ט׳:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

טו [בשו״ע] **וְכֵן אָסוּר וְכוּ׳.** וְכָתַב בִּדְבַר שְׁמוּאֵל (סי׳ קפז) דַּחֲבִילוֹת עֵצִים שֶׁקּוֹרִין פַּאשִׁינִ״י מֻתָּר לְסַכֵּךְ בָּהֶם, שֶׁאֵין דֶּרֶךְ הַלּוֹקְחִים אוֹתָם לְכַוֵּן בִּקְשִׁירָתָם לְיַבְּשָׁם, אֶלָּא לְהַנִּיחָם כָּךְ עַל הָאֵשׁ וּלְמַעַט בְּטֹרַח אֲסִיפָתָן אֶחָד אֶחָד, וְאֵין בְּכָל חֲבִילָה עֶשְׂרִים וַחֲמִשָּׁה קָנִים כוּ׳, יֵשׁ לְהַתִּיר, וַאֲפִלּוּ יִסְתַּפֵּק לָן קְצָת, שָׁרִי בְּמִלֵּי דְּרַבָּנָן, עַיֵּן שָׁם:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

שֶׁנִּתְיַבְּשׁוּ, מִשּׁוּם דְּכֵיוָן דְּכַאֲשֶׁר נִתְיַבְּשׁוּ מִתְפּוֹרְרוֹת וְנוֹפְלוֹת וְאֵין הַסֻּכָּה רְאוּיָה לְהִתְקַיֵּם לְשִׁבְעָה יָמִים, (נה) גָּזוּר רַבָּנָן מֵהַשְׁתָּא. וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים (נו) דְּהוּא הַדִּין כְּשֶׁסִּכֵּךְ בִּירָקוֹת שֶׁאֵין רְאוּיִין לַאֲכִילַת אָדָם, דְּהֵן מִצַּד עַצְמָן אֵין מְקַבְּלִין טֻמְאָה וּרְאוּיִין לְסַכֵּךְ בָּהֶן, אַךְ שֶׁמְּמַהֲרִין לְיַבֵּשׁ תּוֹךְ שִׁבְעָה, גַּם כֵּן פְּסוּלִין: **יג** (לו) **הַמְחֻבָּר.** פֵּרוּשׁ הַמְחֻבָּר מֵעִקָּרוֹ, כְּגוֹן גֶּפֶן וּדְלַעַת, אֲבָל תָּלוּשׁ וּלְבַסּוֹף חִבְּרוֹ, (נז) כָּתַב הַבֵּית יוֹסֵף בְּסִימָן תרכ״ו (ד״ה ומ״ש רבינו שינענעם) בְּשֵׁם תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ פט) דְּכָשֵׁר: (לז) **אֵין מְסַכְּכִין בּוֹ.** עַיֵּן בְּסִימָן תרכ״ו סָעִיף ב׳ לְעִנְיַן אִם עָבַר וְסִכֵּךְ בָּהֶם וְאַחַר כָּךְ קְצָצוֹ: **יד** (לח) **לְכַתְּחִלָּה.** וְאִם עָבַר וְסִכֵּךְ בָּהֶם, (נח) כְּשֵׁרָה לֵישֵׁב בָּהּ, וְהַיְנוּ אַף שֶׁיֵּשׁ לָהֶם סְכָךְ אַחֵר אֵינוֹ מְחֻיָּב לְסַכֵּךְ מֵחָדָשׁ. וְאִם הָיָה רֵיחַ רַע כָּל כָּךְ (נט) שֶׁאֵין דַּעַת הָאָדָם סוֹבַלְתּוֹ, יֵשׁ לוֹמַר דְּפָסוּל מִן הַתּוֹרָה, דְּבָעִינַן תֵּשְׁבוּ כְּעֵין תָּדוּרוּ: (לט) **שֶׁנּוֹשְׁרִים.** וְדַוְקָא כְּשֶׁנּוֹשְׁרִים תָּמִיד, (ס) אֲבָל אִם אֵינָם נוֹשְׁרִים אֶלָּא בִּשְׁעַת הָרוּחַ, כְּשֵׁרָה: **טו** (מ) **וְכֵן אָסוּר לְסַכֵּךְ בַּחֲבִילָה.** אַף דְּקָאָמַר וְכֵן, (סא) הַיְנוּ דִּכְשֵׁם הַהִיא עִנְיָנָא דְּסָעִיף י״ד אָסְרוּ חֲכָמִים, גַּם זֶה אָסְרוּ חֲכָמִים, אֲבָל מִכָּל מָקוֹם הָכָא חֲמִירִי יוֹתֵר, דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד אָסוּר, וְלֹא דָּמֵי לְסָעִיף י״ד, דְּהַנְהוּ לֹא פְּסִילִי אֶלָּא מִשּׁוּם דִּלְמָא שָׁבִיק לְהוּ וְנָפִיק, אֲבָל חֲבִילָה, פְּסוּלָה דִּידָהּ הוּא מִשּׁוּם דְּחָיְשִׁינַן דִּלְמָא עָבִיד סֻכָּה מִן הֶעָשׂוּי, (סג) בְּדִיעֲבַד נַמִי פָּסְלִינַן לֵיהּ. וּבִמְדִינוֹתֵינוּ שֶׁמּוֹכְרִין אֲגֻדּוֹת עַנְפֵי אִילָנוֹת שֶׁקּוֹרִין יֶעלְנִי״ק וְקוֹצְצִין אוֹתוֹ לְפַזֵּר בַּבַּיִת, אֶפְשָׁר דְּאֵין דִּינָם כַּחֲבִילָה, כֵּיוָן דְּאֵין דֶּרֶךְ לְהַנִּיחָן לְיַבְּשָׁן, דְּאַדְּרַבָּא כְּשֶׁיִּתְיַבְּשׁוּ אֵין שָׁוִין כְּלוּם [חַיֵּי אָדָם (כלל קמו סט״ו)]: (מא) **בְּפִסּוּל.** כֵּיוָן (סג) שֶׁלֹּא הִנִּיחָן לְצֵל: (מב) **אֵינָהּ נִקְרֵאת חֲבִילָה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּמֻתָּר לְסַכֵּךְ בָּהּ לְכַתְּחִלָּה וְאֵין צָרִיךְ לְהַתִּיר אוֹתָהּ: (מג) **מִשְּׁנֵי רָאשֶׁיהָ.** וְאִם קְשָׁרָן בָּאֶמְצַע, (סד) הָוֵי אֶגֶד, דִּיכוֹלִין לְטַלְטְלָהּ: **יז** (מד) **כֵּיוָן וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וְאֵינוֹ דּוֹמֶה לְהָא דְּאִיתָא בְּסִימָן תרכ״ו סָעִיף ב׳ דְּאִם קָצַץ הָאִילָן הָעוֹמֵד עַל גַּבֵּי הַסֻּכָּה לְהַכְשִׁירוֹ וְלִהְיוֹת הוּא עַצְמוֹ מֵהַסְּכָךְ אֵינוֹ מוֹעִיל עַד שֶׁיְּנַעְנְעוֹ גַּם כֵּן וּלְהַנִּיחוֹ לְשֵׁם סְכָךְ דְּהַקְּצִיצָה לֹא מִקְּרֵי עֲדַיִן מַעֲשֶׂה, וְהָכִי נַמִי בְּעִנְיָנֵנוּ הַהַתָּרָה, עַל זֶה אָמַר דְּשָׁאנֵי הָכָא שֶׁאֵין אִסּוּרָהּ בְּעֶצֶם, דְּהָא הִנִּיחַ הַחֲבִילָה לְשֵׁם סְכָךְ, אֶלָּא מִשּׁוּם גְּזֵרָה אֲסָרוּהָ וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ט״ו, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הָתָם דִּפְסוּלוֹ מִדְּאוֹרַיְתָא מִשּׁוּם מְחֻבָּר, בָּעִינַן מַעֲשֶׂה גְּמוּרָה, דְּהַיְנוּ הַנִּעְנוּעַ אַחַר הַקְּצִיצָה. וְלָזֶה מְסַיֵּם דַּחֲבִילָה שֶׁהִנִּיחָהּ לְיַבְּשָׁהּ שֶׁפְּסוּלוֹ מִן הַתּוֹרָה דָּמֵי מַמָּשׁ לְהָתָם, (סה) וְצָרִיךְ נִעְנוּעַ אַחַר הַהַתָּרָה. וְהַנִּעְנוּעַ הוּא (סו) שֶׁיְּזִיזֵם מִמְּקוֹמָם: **יח** (מה) **שֶׁרָחְבָּן אַרְבָּעָה.** טְפָחִים, שֶׁדּוֹמִין לְתִקְרַת הַבַּיִת, וְחָיְשִׁינַן שֶׁמָּא יֵשֵׁב תַּחַת תִּקְרַת הַבַּיִת שֶׁדָּר בּוֹ כָּל הַשָּׁנָה, (סז) וְהַהוּא וַדַּאי פָּסוּל, דְּ׳סֻכָּה׳ אָמַר רַחֲמָנָא, וְלֹא בַּיִת שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה: (מו) **הֲפָכָן עַל צִדָּן.**

בֵּאוּר הֲלָכָה

בְּוַדַּאי יֵשׁ לִזָּהֵר בָּהֶן מִשּׁוּם גְּזֵרַת תִּקְרָה כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרַמָּ״א:

יב * **וְכָל מַה שֶּׁדַּרְכּוֹ לְיַבֵּשׁ וְכוּ׳. עַיֵּן בַּלְּבוּשׁ שֶׁכָּתַב, לְיַבֵּשׁ** [א]**עַד שֶׁתְּהֵא חַמָּתוֹ מְרֻבָּה מִצִּלָּתוֹ, אַף מֵעַכְשָׁיו הוּא פָּסוּל,** דְּגָזְרוּ בּוֹ חֲכָמִים שֶׁלֹּא יָבוֹא לִידֵי בִּטּוּל מִצְוַת סֻכָּה, שֶׁמָּא לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת אַחֶרֶת תּוֹךְ שִׁבְעָה. וְעַיֵּן פְּרִי

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(נה) **לְבוּשׁ, דְּהוּא רַק מִדְּרַבָּנָן. וּבִפְרִי מְגָדִים** (א״א ס״ק יג) **מִסְתַּפֵּק בָּזֶה. וְעַיֵּן בְּרַשְׁבָּ״א** (יג: ד״ה אמר שמואל) **דְּהֵבִיא שְׁנֵי דֵּעוֹת בָּזֶה, וְהוּא הִסְכִּים שֶׁהוּא רַק מִדְּרַבָּנָן, וְכָתַב שֶׁגַּם דַּעַת רַשִׁ״י כֵּן הוּא** (שם ד״ה ירקות), **עַיֵּן שָׁם. אָכֵן מִלְּשׁוֹן הָרַמְבַּ״ם** (פ״ה ה״ג) **מַשְׁמַע קְצָת דְּמִדְּאוֹרַיְתָא הוּא,** דִּכְלֵיתַנְהוּ חֲשִׁיב: **(נו)** בַּ״ח (ס״ז) בְּשֵׁם הָרַב הַמַּגִּיד (פ״ה ה״ג), וְכֵן מוּכָח מֵהָרַמְבַּ״ם (שם). וּבֶאֱמֶת נִכְלָל כָּל זֶה בְּדִבְרֵי הָרַמָּ״א שֶׁכָּתַב וְכָל מַה וְכוּ׳, וְאַף הַיְרָקוֹת בִּכְלָל: **יג** (נז) וְהֶעְתִּיקוֹ הַלְּבוּשׁ (ס״ח) וְגַם הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן י״א: **יד** (נח) מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יד) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: **(נט)** פְּרִי מְגָדִים לְקַמָּן בְּסִימָן תר״ל (מש״ז סק״א): **(ס)** אַחֲרוֹנִים:

טו (סא) דְּהָא הַבֵּית יוֹסֵף (ד״ה וחבילה) כָּתַב בְּהֶדְיָא דַּאֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד פָּסוּל. וּבִדְבָרֵינוּ נִיחָא לְשׁוֹן הַטּוּר, וְאֵין רְאָיָה שֶׁיִּפְלֹג עַל הָרַמְבַּ״ם (פ״ה ה״ב) וְהָרַ״ן (ו: ד״ה מתני׳) וְהַתּוֹסָפוֹת (יב: ד״ה אין מסככין) דְּפָסְלִי אַף דִּיעֲבַד: **(סג)** בֵּית יוֹסֵף (שם) וּלְבוּשׁ, וְכֵן הוּא דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (שם) וְהַתּוֹסָפוֹת (שם) וְהָרַ״ן (שם), וְאַף דְּהַדַּרְכֵי מֹשֶׁה (אות ז) מְצַדֵּד דְּהַטּוּר פְּלִיג עַל זֶה, לֹא שָׁבְקִינַן כָּל הָנֵי רַבְּוָתָא מִשּׁוּם דַּעַת יְחִידַאי, וְכֵן כָּתַב הַבַּ״ח (ס״ט) לַהֲלָכָה: **(סג)** אַחֲרוֹנִים: **(סד)** אַחֲרוֹנִים בְּשֵׁם הַלְּבוּשׁ (סי״ז): **יז** (סה) בַּ״ח (ס״י) וּמָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק יט), וְכֵן מוּכָח מֵהַגְּרָ״א: **(סו)** בַּ״ח (שם): **יח** (סז) רַשִׁ״י (יד. ד״ה ר׳ מאיר):

ליקוטי דברי הרב: א] ז״ל שו״ע הרב (סי״ט): סכך בירקות וכו׳ וליפול העלין עד שישאר אויר וכו׳ [משמע מלשונו שאינו סובר כהלבוש].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah